

ΜΥΡΙΑ ΓΑΛΑΖΗ: Πρόληψη για όλους τους καρκίνους είναι η έγκαιρη διάγνωση

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Στην Αντιγόνη Σολομωνίδου-Δρουσιώτου
antigoni.drousiotou@phileleftheros.com

Έχει κερδίσει το βραβείο Παπανικολάου 2018, το οποίο διοργανώνει κάθε χρόνο η Ελληνική Ιατρική Εταιρεία του Ηνωμένου Βασιλείου, για την έρευνά της γύρω από τον μεταστατικό καρκίνο του προστάτη. Η Κύπρια ιατρός Μύρια Γαλάζη, κλινική ερευνήτρια στο νοσοκομείο St Bartholomew's του Λονδίνου, επέλεξε τον καρκίνο του προστάτη διότι, όπως λέει, είναι ο πιο συχνός στους άντρες και υπάρχει η λανθασμένη εντύπωση ότι οι ασθενείς δεν πεθαίνουν από αυτό. Οι διεθνείς έρευνες, τονίζει, δείχνουν ότι είναι απρόβλεπτος και μπορεί να γίνει πολύ επιθετικός, γι' αυτό η ανακάλυψη ισχυρών θεραπειών είναι ένας συνεχής τομέας έρευνας στην ογκολογία.

-Τι σημαίνει για σας το Βραβείο Παπανικολάου 2018;

-Είναι πάρα πολύ τιμητικό για μένα, μια σημαντική επιβράβευση και αναγνώριση της δουλειάς μου, γιατί πέρασα 4 χρόνια στο εργαστήριο γι' αυτό το αποτέλεσμα, δίπλα από σπουδαίους επιστήμονες.

Η εισαγωγή του ΓεΣΥ ελπίζω να βελτιώσει την προσφορά υπηρεσιών προς τους ασθενείς

-Ήσασταν στους 4 φιναλίστ, αυτό πώς λειτουργήσε την ώρα που παρουσιάζατε την έρευνά σας;

-Έχω κάνει παρουσιάσεις σε διάφορα διεθνή συνέδρια και γι' αυτό

ήμουν πολύ άνετη. Είναι πολύ ωραίο συναισθήμα να κερδίζεις το βραβείο που έχει το όνομα ενός μεγάλου Έλληνα ιατρού, του Παπανικολάου, από μια ιστορική εταιρεία όπως είναι η Ελληνική Ιατρική Εταιρεία του Ηνωμένου Βασιλείου.

-Σας επέλεξαν ή μόνη σας κάνατε αίτηση για το βραβείο;

-Ήταν ανοικτή η αίτηση για τον διαγωνισμό, όποιος ήθελε μπορούσε να καταθέσει υποψηφιότητα με τη δουλειά του, δεν επιλέγουν τους διαγωνιζόμενους. Είχαν γίνει 12 αιτήσεις και επέλεξαν τελικά τέσσερις αξιολογώντας εργασίες για παρουσίαση που ήταν υποψήφιος για το βραβείο.

-Το βραβείο για τι συνοδεύεται;

-Πρώτιστα είναι μια μεγάλη τιμή, συνοδεύεται και με ένα χρηματικό ποσό, και μου έδωσε το έναυσμα για να συνεχίσω να επιτυγχάνω τους στόχους μου. Παράλληλα, θα έχω την ευκαιρία να παρουσιάσω την εργασία μου σε πανεπιστήμιο της Κίνας, μέσω της πλατφόρμας συνεργασίας UKeMED.

-Η βραβευμένη έρευνά σας τι αφορά;

-Μέσα από την έρευνά μου μελετήσαμε μηχανισμούς αντίστασης στα καρκινικά κύτταρα μετά τη χορήγηση στοχευμένης θεραπείας στο μεταστατικό στάδιο του καρκίνου του προστάτη, όπως επίσης και μεθόδους ανίχνευσης αυτών των μηχανισμών σε κλινικά δείγματα από μελέτες για χρήση τους στο μέλλον σαν «liquid biopsies». Μέσα από την έρευνά μου έχουμε αποδείξει ότι είναι εφικτό να εντοπίσουμε καινοφανείς μηχανισμούς αντίστασης στην στοχευμένη θεραπεία και να εφαρμόσουμε αυτά τα ευρήματα σε κλινικά δείγματα για το όφελος των ασθενών μας.

-Τι ξεχώρισε στην έρευνά σας ώστε να σας δοθεί το βραβείο;

-Η χρήση της συγκεκριμένης στοχευμένης θεραπείας στον μεταστατικό καρκίνο του προστάτη που χρησιμοποιείται σε ασθενείς μόνο μέσω κλι-

Η Κύπρια ιατρός που κέρδισε το βραβείο Παπανικολάου 2018

νικών μελετών. Η ανίχνευση και η κατανόηση των μηχανισμών αντίστασης στη στοχευμένη θεραπεία μας επιτρέπει να προβλέψουμε κατηγορίες ασθενών στους οποίους αυτές οι θεραπείες μπορεί να αποδειχθούν μη αποτελεσματικές. Επίσης πολλά από τα πειράματα πραγματοποιήθηκαν μέσω της χρήσης εξειδικευμένης τεχνολογίας στο εργαστήριό μας. Πιστεύω ότι τα ευρήματα της έρευνας και η προηγμένη μεθοδολογία που χρησιμοποιήσαμε για να διερευνήσουμε αυτούς τους μηχανισμούς έκαναν την έρευνα αυτή να ξεχωρίσει.

-Ποιο είναι το επόμενο βήμα;

-Κατά τη διάρκεια της έρευνας είχα γράψει ένα πρωτόκολλο για μια κλινική μελέτη το οποίο πήρε την έγκριση από την Επιτροπή Βιοηθικής στην Αγγλία. Έχουμε πρόσφατα αρχίσει τη συλλογή κλινικών δειγμάτων από ασθενείς σε πιο αρχικά στάδια καρκίνου του προστάτη, από τις κλινικές του UCL Hospital. Μέσα από αυτή την έρευνα έχουμε στόχο να μεταφέρουμε τις γνώσεις που αποκτήσαμε στο μεταστατικό στάδιο του καρκίνου του προστάτη. Στόχος είναι να προσπαθήσουμε να ανιχνεύσουμε παρόμοιους μηχανισμούς αντίστασης στις θεραπείες σε ασθενείς σε πιο αρχικό στάδιο.

-Πού κάνατε την έρευνα;

-Στο εργαστήριο του καθηγητή Tony Ng στο University College London (UCL). Με την υποβοήθηση των προκαταρκτικών μου αποτελεσμάτων στο Cancer Research UK, η έρευνά μου χρηματοδοτήθηκε από αυτό τον οργανισμό με το ποσό των 250 χιλιάδων λιρών. Έτσι αφοσιώθηκα για τέσσερα χρόνια στην έρευνα στο UCL και από τον περασμένο Σεπτέμβριο επέστρεψα πίσω στον κλινικό χώρο, στο νοσοκομείο St Bartholomew's του Λονδίνου.

-Τα κλινικά σας αποτελέσματα μπορεί κάποια στιγμή να μπου στην αγορά, ή είναι πολύ

“ Η ανίχνευση και η κατανόηση των μηχανισμών αντίστασης στη στοχευμένη θεραπεία μας επιτρέπουν να προβλέψουμε κατηγορίες ασθενών στους οποίους οι θεραπείες μπορεί να αποδειχτούν μη αποτελεσματικές

νωρίς για να συζητείται τέτοιο θέμα;

-Είναι νωρίς αλλά έχουμε κάνει πολύ σημαντικά βήματα. Χρησιμοποιούμε πολύ υψηλή τεχνολογία και πιστεύω ότι τα επόμενα χρόνια μπορεί να καταφέρουμε να χρησιμοποιήσουμε αυτές τις μεθόδους πιο συστηματικά και εκτός κλινικών μελετών. Φυσικά, το να εφαρμοστεί όμως κάτι τέτοιο σε εθνικό επίπεδο μέσω του συστήματος υγείας είναι πολύ πιο δύσκολο γιατί οι χορηγίες προέρχονται από τα κρατικά ταμεία του NHS (National Health System).

-Το Βρεξίτ μπορεί να έχει επιπτώσεις στην ιατρική και στην έρευνα;

-Πιστεύω πως ναι. Πολλά από τα κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που στηρίζουν τις έρευνές μας, πολύ πιθανόν δεν θα είναι διαθέσιμα σε πανεπιστήμια του Ηνωμένου Βασιλείου. Γι' αυτό και ένα

σημαντικό κομμάτι της έρευνας ίσως μεταφερθεί σε μεγάλα πανεπιστημιακά κέντρα της Ευρώπης.

-Μπορεί να μεταφερθεί και στην Κύπρο;

-Ελπίζω να μεταφερθεί στην Κύπρο. Πιστεύω ότι μπορούμε να προσελκύσουμε ένα μεγάλο ποσοστό ερευνητικών προγραμμάτων στην Κύπρο. Χρειαζόμαστε όμως την υποδομή, τα εργαστήρια, διότι δεν είναι μόνο τα λεφτά που χρειάζεται μια έρευνα. Σήμερα λειτουργούν πολλά πανεπιστήμια στην Κύπρο, ιατρικές σχολές και από ό,τι γνωρίζω το Πανεπιστήμιο Κύπρου σε συνεργασία με το Καρσιόκλειο Ίδρυμα και το Ογκολογικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου άρχισαν να θεμελιώνουν τη δημιουργία ενός Ινστιτούτου Έρευνας για τον καρκίνο. Σε κάποια χρόνια θα είναι πιο εύκολο να μεταφερθεί μια έρευνα στην Κύπρο.

-Γιατί επιλέξατε τον καρκίνο του προστάτη για την έρευνά σας;

-Επέλεξα τον καρκίνο του προστάτη διότι είναι ο πιο συχνός καρκίνος στους άντρες και μια από τις πιο συχνές αιτίες θανάτων που σχετίζονται με τον καρκίνο στους άντρες. Επίσης, υπάρχει η λανθασμένη εντύπωση ότι οι ασθενείς δεν πεθαίνουν από καρκίνο του προστάτη. Ξέρουμε όμως πλέον από τα αποτελέσματα διεθνών ερευνών ότι ο καρκίνος του προστάτη είναι απρόβλεπτος και μπορεί να γίνει πολύ επιθετικός. Είναι αδύνατο να προβλέψουμε τα χρονοδιαγράμματα εντός των οποίων η ασθένεια σταματά να ανταποκρίνεται στην ορμονική θεραπεία και η ανακάλυψη ισχυρών θεραπειών είναι ένας συνεχής τομέας έρευνας στην ογκολογία.

-Δηλαδή δεν θεραπεύεται ο καρκίνος του προστάτη;

-Όταν διαγνωστεί σε αρχικό στάδιο και σε συγκεκριμένες κατηγορίες ασθενών μπορούμε μετά τη χειρουργική επέμβαση να μιλούμε για ίαση. Στο με-

Αποδεχτοί οι νεαροί γιατροί στην Αγγλία

-Πώς αντιμετωπίζουν οι ασθενείς με καρκίνο του προστάτη μια νεαρή γιατρό, διότι υπάρχουν κάποια στερεότυπα στο μυαλό;

-Στην Αγγλία οι ασθενείς αποδέχονται τους νεαρούς γιατρούς και γενικά δεν κάνουν διάκριση ανάμεσα σε άντρα ή γυναίκα γιατρό.

-Λέτε πάντα την αλήθεια στον ασθενή;

-Ναι, όσο μου το επιτρέπει η ιδιοσυγκρασία του ασθενούς και χωρίς να επηρεάζεται η ψυχολογική του κατάσταση. Παράλληλα είναι σημαντικό να υπάρχει πλήρης ενημέρωση και στο στενό περιβάλλον του ασθενούς εάν αυτός το ζητήσει.

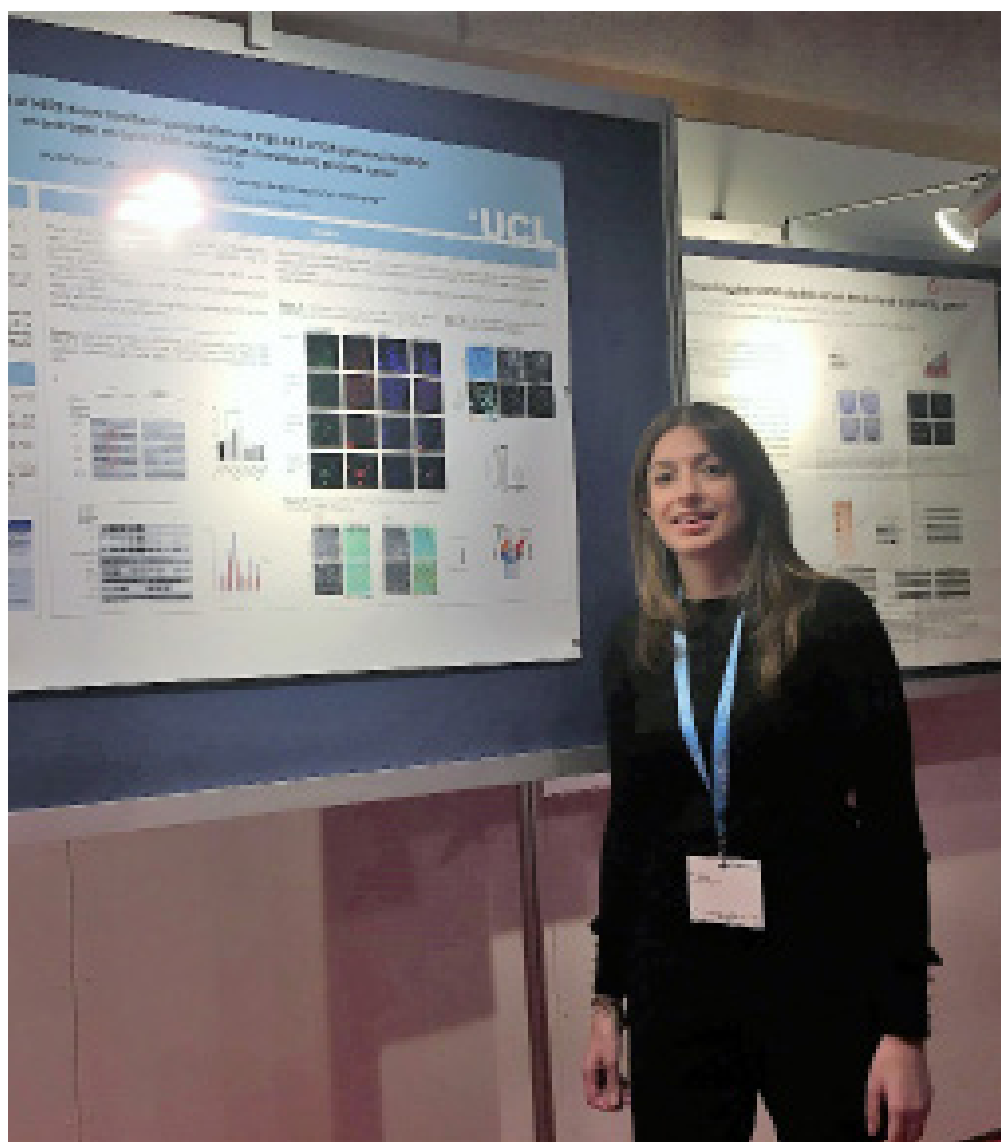
-Συνηθίζεται η απώλεια, ο θάνατος;

-Φυσικά δεν είναι κάτι που συνηθίζεται, όμως η Ιατρική Σχολή μάς έχει εκπαιδεύσει στο πώς να το αντιμετωπίζουμε. Πολλές φορές νιώθω πώς να μπαίνω αυτόματα σε ένα ρόλο. Έχω μάθει να προστατεύομαι.

-Χρόνο για τον εαυτό σας βρίσκετε;

-Βέβαια, προσπαθώ πάντα να βρίσκω το χρόνο για την προσωπική μου ζωή, τα hobbies μου και για να κάνω ταξίδια.

Διαφορετική και έντονη η σχέση μεταξύ ογκολόγου και ασθενούς

-Κατάγεστε από ιατρική οικογένεια;

-Ναι, και οι δύο μου γονείς είναι γιατροί. Είναι για μένα σπουδαία πρότυπα. Γενικά πάντα πίστευα σε εμένα και δεν ήθελα ούτε να επηρεάσουν τις αποφάσεις μου. Ήθελα από μικρή να γίνω γιατρός.

-Ήσασταν καλή μαθήτρια;

-Ναι, πολύ καλή. Φοίτησα σε αγγλικό σχολείο στη Λευκωσία. Τελειώνοντας πήγα για σπουδές Ιατρικής στο University College London (UCL). Μετά την αποφοίτησή μου το 2009 εργάστηκα σε διάφορα πανεπιστημιακά νοσοκομεία στο Λονδίνο και για ένα διάστημα στη Νέα Υόρκη. Σήμερα εργάζομαι στο νοσοκομείο St Bartholomew's του Λονδίνου.

-Γιατί επιλέξατε την ογκολογία;

-Στο βήμα που έκανα την εκπαίδευσή μου στην ογκολογία είχα δείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Ο διευθυντής αλλά και πολλοί συνάδελφοί μου με προέτρεψαν να διαλέξω αυτή την ειδικότητα.

-Τι σας τράβηξε στην ογκολογία;

-Είναι μια ενδιαφέρουσα ειδικότητα, που περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα θεραπειών. Υπάρχει έντονο το στοιχείο της έρευνας που για μένα είναι πολύ σημαντικό. Επίσης, η σχέση που δημιουργείται μεταξύ ογκολόγου και ασθενούς είναι πολύ διαφορετική και πιο έντονη από τις άλλες ειδικότητες.

-Μια κλινική γιατρός πώς εμπλέκεται στην έρευνα;

-Γενικά μάς ενθαρρύνουν στην Αγγλία να ασχοληθούμε με την έρευνα. Πολλά από τα νοσοκομεία είναι πανεπιστημιακά, γεγονός που σημαίνει ότι υλοποιούνται εκεί κλινικές μελέτες. Μέσα όμως και από το προσωπικό ενδιαφέρον που δημιουργήσα για την έρευνα στον καρκίνο του προστάτη, γνώρισα σπουδαίους επιστήμονες όπως και τον καθηγητή μου ο οποίος με ενέπνευσε να ασχοληθώ με το συγκεκριμένο θέμα που μελέτησα στο PhD μου.

-Ποια είναι η μεγαλύτερη δυσκολία σε μια έρευνα;

-Για μένα που προέρχομαι από τον κλινικό χώρο ήταν ότι δεν έπαιρνα άμεση απάντηση μέσω των αποτελεσμάτων. Στην καθημερινή δουλειά ενός γιατρού αντιμετωπίζεις τα αποτελέσματα αμέσως και συνεχώς

Στην έρευνα τα αποτελέσματα παίρνει μήνες να ερμηνευθούν όπως επίσης και η κατανόηση των ευρημάτων από τα πειράματα.

-Θα σας κερδίσει η έρευνα ή η κλινική ιατρική;

-Το ιδανικότερο θα ήταν να κάνω παράλληλα και τα δύο μαζί. Σίγουρα όμως με ενδιαφέρει ο κλινικός χώρος πολύ περισσότερο. Ελπίζω να βρισκομαι πάντα σε ένα περιβάλλον που θα μπορεί να μου προσφέρει και τα δύο.

-Με την Κύπρο έχετε επαφή;

-Ναι, έχω επαφή με ογκολόγους και ερευνητές. Πρόσφατα είχα κάνει και μια παρουσίαση στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Μιλώ πολύ συχνά με ασθενείς από την Κύπρο που θέλουν μια δεύτερη γνώμη.

-Πώς βλέπετε το επίπεδο ιατρικής στην Κύπρο;

-Πιστεύω ότι το επίπεδο ιατρικής στην Κύπρο είναι

αρκετά ψηλό. Εκείνο όμως που έχω διαπιστώσει είναι ότι δεν υπάρχει καλή επικοινωνία μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Η εισαγωγή του ΓεΣΥ ελπίζω να βελτιώσει την προσφορά υπηρεσιών προς τους ασθενείς.

-Ποιο στόχο έχετε;

-Στο άμεσο μέλλον να ολοκληρώσω την εκπαίδευσή στην ειδικότητά μου και παράλληλα να συνεχίσω να ασχολούμαι με την έρευνα. Γενικά, στόχος μου είναι να προσφέρω την καλύτερη δυνατή φροντίδα στους ασθενείς μου.

-Η Κύπρος είναι στα πλάνα σας;

-Θα ήθελα να επιστρέψω μια μέρα στην Κύπρο, να προσφέρω τις γνώσεις και την εμπειρία μου στον τόπο μου. Μου λείπει η Κύπρος, τόσο χρόνια στο Λονδίνο. Πεθυμώ τον ήλιο και τη θάλασσα.

Από μικρή ήθελα να γίνω γιατρός